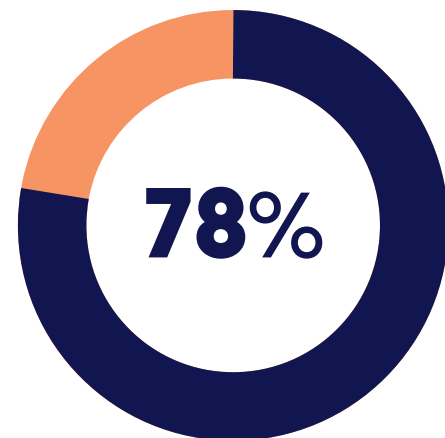

Varno okolje = ustvarjalno okolje.

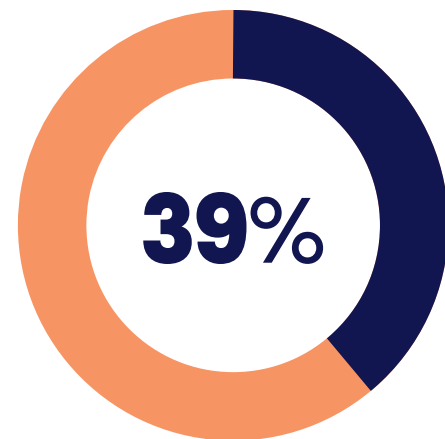
Vsi sodelujoči v ustvarjalnem procesu imajo pravico do varnega delovnega okolja. Takšnega, v katerem ni prostora za neželene dotike, neprimerne pripombe, ki se nanašajo na spol in spolnost, ter zahteve spolne narave. Varujmo integriteto drug drugega. **Naj iskra ustvarjalnega duha nikoli ne zamre.**

Izpostavljenost spolnemu nadlegovanju*

ženske

moški

* Anketa je bila leta 2021 opravljena med člani in članicami Društva slovenskih avdiovizualnih igralcev (DSI) in Združenja dramskih umetnikov Slovenije (ZDUS). V anketi je sodelovalo 366 oseb, 55 % žensk in 45 % moških.

< **90%**

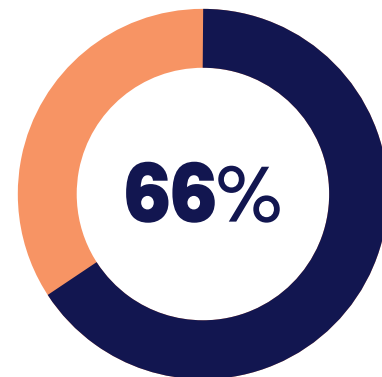
Osebe z izkušnjo spolnega nadlegovanja opisujejo, da prisotni v **več kot 90% okoliščin** niso storili ničesar.

Nevidno, a vsem na očeh*

0%

Niti ena oseba, ki je bila priča spolnemu nadlegovanju in ga tudi prepoznala, nasilja ni prijavila pristojni osebi.

66% žrtev med nadlegovanjem **ni bilo samih z nadlegovalcem_ko**. Večina spolnega nadlegovanja se zgodi med delovnim procesom: med vajami, med predstavo, na snemanju in **v navzočnosti prič**.

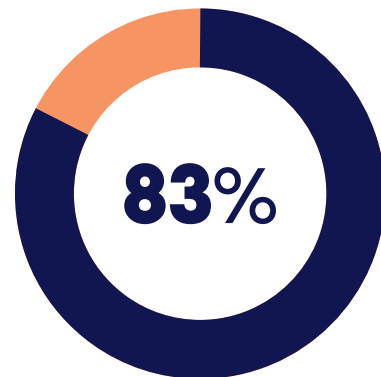
Certifikat Iskra je namenjen zavodom, producentom, društvom in posameznikom, ki delujejo na področju uprizoritvenih umetnosti in avdiovizualnega ustvarjanja. | Osvetljuje spolno nadlegovanje pa delovnem mestu in se bori proti njemu. | Prizadeva si za iskriverne odnose brez prestopanja mej, za varen prostor ustvarjalnosti, za zdravo delovno okolje. **Naj iskra ustvarjalnega duha nikoli ne zamre.**

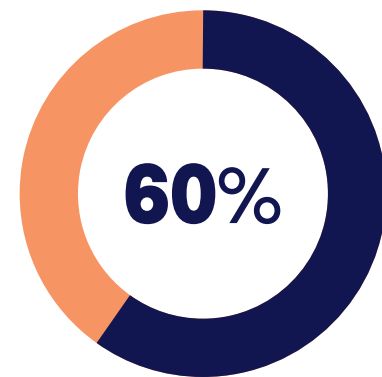
12%

12% študentov_k (to je več kot en_a študent_ka na generacijo) je doživelo eno od oblik nezaželene spolne pozornosti.

Razmerja moči*

83% tega nadlegovanja so izvajali pedagoški delavci_ke.

60% udeležencev_k ankete je bilo neželene spolne pozornosti izpostavljenih v **prvih treh letih opravljanja poklica**.

V ustvarjalnih procesih pogosto raziskujemo in uprizarjamo to, kar se sicer dogaja v zasebnih intimnih odnosih. Ob tem lahko nekateri sodelavci in sodelavke dobijo vtis, da so tudi meje med zasebnimi in poklicnimi odnosi zabrisane. Nevarnost, da kdo prestopi meje druge ali drugega in jo ažiroma ga spolno nadleguje, je zato večja.	Treba je prekiniti kulturo sramu, ki vzdržuje molk.	Z nami se neha Pripombe, kot sta “zdaj se pa nič več ne sme” in “danes je res že vse ožigosano kot spolno nadlegovanje”, kažejo na to, da je kultura, ki spolno nadlegovanje dopušča in normalizira, še vedno živa, največkrat med tistimi, ki se bojijo, da bi izgubili svoj privilegirani položaj moči. Kako ravnati, kadar opazimo spolno nadlegovanje Kadar smo med delovnim procesom priča katere koli od oblik spolnega nadlegovanja, imamo na voljo nekaj načinov odzivov in ukrepanja, ki jih imenujemo 5 P-jev.	
Samo ja pomeni ja Spolno nadlegovanje so neželeni dotiki in objemi, neprimerne pripombe in komentarji, ki se nanašajo na spol ali spolnost, ter zahteve spolne narave. Spolno nadlegovanje je tudi pripovedovanje neprimernih šal ali zgodb, namigovanje s spolno vsebino, uporaba neželenih ljubkovalnih ali spolno sugestivnih vzdevkov, neželeno osvajanje in vdiranje v osebni prostor. Ne bodimo tiho Večina primerov spolnega nadlegovanja se zgodi med delovnim procesom – med vajami, predstavo ali na snemanju – in v navzočnosti prič. Kljub temu tisti, ki so bili navzoči ob spolnem nadlegovanju in so ga tudi prepoznali, tega niso prijavili pristojnim ali kako drugače posredovali.	Problematičen ni tisti, ki na to opozarja, temveč tisti, ki nadleguje.	PREKINI Neželeno dogajanje prekinemo tako, da preusmerimo pozornost, spremenimo temo pogovora, nadlegovalca zamotimo z vprašanjem ali čim podobnim. Lahko se na primer pozanimamo, koliko je ura, kje je stranišče, prosimo za odmor ali za kavo ... PRISTOPI Neposredno se soočimo z nadlegovalcem, pri tem pa izhajamo iz svojega doživljanja okoliščin in govorimo v svojem imenu. Na primer: povemo, da se nam določena šala zdi seksistična ali homofobna, vprašamo, kakšen je bil namen izjave ... Pri tem pazimo, da osebe, ki je žrtev nadlegovanja, naše soočenje z nadlegovalcem ne spravi v še večjo stisko.	Več informacij na spletni strani društvodsi.si/znamiseneha
Podatki govorijo Leta 2021 je bila med člani Društva slovenskih avdiovizualnih igralcev (DSI) in Združenja dramskih umetnikov Slovenije (ZDUS) opravljena anketa, da bi ugotovili, kolikšna je v umetniškem procesu izpostavljenost spolnemu nasilju in nadlegovanju, v kakšnih oblikah se pojavljata ter kako se odzovejo tako žrtve kot tisti, ki ju opazijo. Po izsledkih ankete je bila spolnemu nadlegovanju na delovnem mestu že izpostavljena več kot polovica anketiranih; v glavnini primerov so bile to ženske, nadlegovalci pa moški. Večina žrtev so mladi na začetku poklicne poti, večina storilcev ima višji položaj na hierarhični lestvici z več formalne ali družbene moči.	 Razlogi, zakaj se tisti, ki so sami izkusili nadlegovanje, ob tem niso odzvali, so enaki kot razlogi, zakaj se niso odzvali tisti, ki so bili nadlegovanju priča: ✱ ker bi bili ožigosani kot človek, ki komplicira in je problematičen, ✱ ker ima nadlegovalec visok status, ✱ ker mislijo, da se ne bi nič spremenilo, ✱ ker se bojijo, da bi izgubili delo. Spolno nadlegovanje je kakršna koli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega ravnanja ali vedenja spolne narave, z učinkom ali namenom prizadeti dostojanstvo osebe, zlasti kadar gre za ustvarjanje zastraševalnega, sovražnega, ponižujočega, sramotilnega in žaljivega okolja.	POKLIČI Poiščemo pomoč osebe, za katero presodimo, da bo njeno posredovanje verjetno uspešnejše, kot če bi se z nadlegovalcem soočili sami, npr. nekoga, ki ima hierarhično višji položaj in je zanj tovrstno dejanje manj tvegano. PREVERI Po dogajanju preverimo, ali je oseba, ki je bila spolno nadlegovana, dobro in ali kaj potrebuje. POSNEMI Zapišemo, posnamemo ali kako drugače dokumentiramo dogajanje in to gradivo nato predamo osebi, ki je bila deležna nadlegovanja, da lahko z njim razpolaga sama in se odloči za prijavo.	REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KULTURO Certifikat Iskra sta pripravili Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev in Združenje dramskih umetnikov Slovenije s finančno pomočjo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.